

**Комар О. М., студентка
Четвертак Є. О., к. філол. н., доц.
Запорізький національний технічний університет**

ІНТЕРДИСКУРСИВНІСТЬ ЯК ОБ'ЄКТ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Дослідження інтердискурсивності, як однієї із категорій дискурсу, останнім часом усе частіше привертає увагу як зарубіжних, так і вітчизняних дослідників. Витоки теорії інтердискурсивності сягають праць представників французької школи дискурсивного аналізу. Один із засновників цієї школи М. Фуко під дискурсом розумів множинність висловлень, які належать до певної «дискурсивної формації», тобто дискурс – це мовне вираження певної соціальної практики, яка упорядкована та систематизована особливим використанням мови, зумовленим певною ментальністю, що ідеологічно укорінена та історично зумовлена [4, с. 205].

У сучасній лінгвістиці різні підходи до розуміння інтердискурсивності ґрунтуються на різноманітних тлумаченнях самого терміну «дискурс». На особливу увагу заслуговує проблема форм прояву категорії інтердискурсивності у тексті й дискурсі. У зв'язку з цим цікавою видається класифікація маркерів інтердискурсивності, запропонована О. А. Гордієвським. Дослідник виділяє такі групи маркерів інтердискурсивності: елементи преконструкту, інтертекстуальні маркери (посилання, цитати, непряма мова, аллюзії, іменні словосполучення зі значенням суб'єкта й об'єкта знання,

колективні символи, іншомовні зв'язки, символічні зв'язки, системні запозичення), соціокультурні та історичні реалії [2, с. 54].

На погляд В. Є. Чернявської інтердискурсивність характеризує взаємодію між різними типами дискурсу, тобто інтеграцію, перехрещення різноманітних сфер людського знання і практики[3, с. 95].

У теоретичному плані інтердискурсивність вважається когнітивно-комунікативною категорією дискурсу, сутність якої полягає у побудові нового дискурсу за когнітивними та комунікативними стандартами дискурсу іншого типу (наприклад, за рахунок взаємопроникнення дискурсоутворюючих концептів, запозичення стратегій і тактик, окремих жанрів, характерних для певного дискурсу, тощо).

Таким чином, інтердискурсивність – надтекстова, когнітивно-прагматична категорія, яка відображає не тільки й не стільки взаємодію текстів, скільки «взаємонакладання» різноманітних систем знань, культурних кодів та когнітивних стратегій. Обов'язковою передумовою і основним засобом актуалізації інтердискурсивних когнітивних взаємодій у свідомості адресата виступає інтертекстуальність як категорія міжтекстової взаємодії [1, с. 85]. У контексті нашого дослідження інтердискурсивність визначаємо як взаємодію та взаємопроникнення елементів різних дискурсів задля створення і функціонування нового типу дискурсу.

Література

1. Гальперин И. Р. Очерки по стилистике английского языка. М. : Изд-во литры на иностр. языках, 1958. 459 с.
2. Гордиевский А. А. Категория интердискурсивности в научно-дидактическом тексте. Тюмень : Вестник, 2006. 195 с.
3. Чернявская В. Е. Интертекстуальность и интердискурсивность. СПб. : СПбГУЭФ, 2003. 242 с.
4. Фуко М. Археология знания. К. : Ника-Центр, 1996. 208 с.